

3. VYTVOŘENÍ HERBÁŘE

Po vysušení jsou květy a listy tenké a křehké. Musíš s nimi proto zacházet velmi jemně, nejlépe pomocí pinzety. Nyní můžeš do svého herbáře přemístit se-sbírané části rostlin a připevnit je pomocí lepicí pásky a špendlíků. Vytvoř si přibližně takovouto herbářové jmenovky:

Název rostliny:

Místo sběru:

Datum:

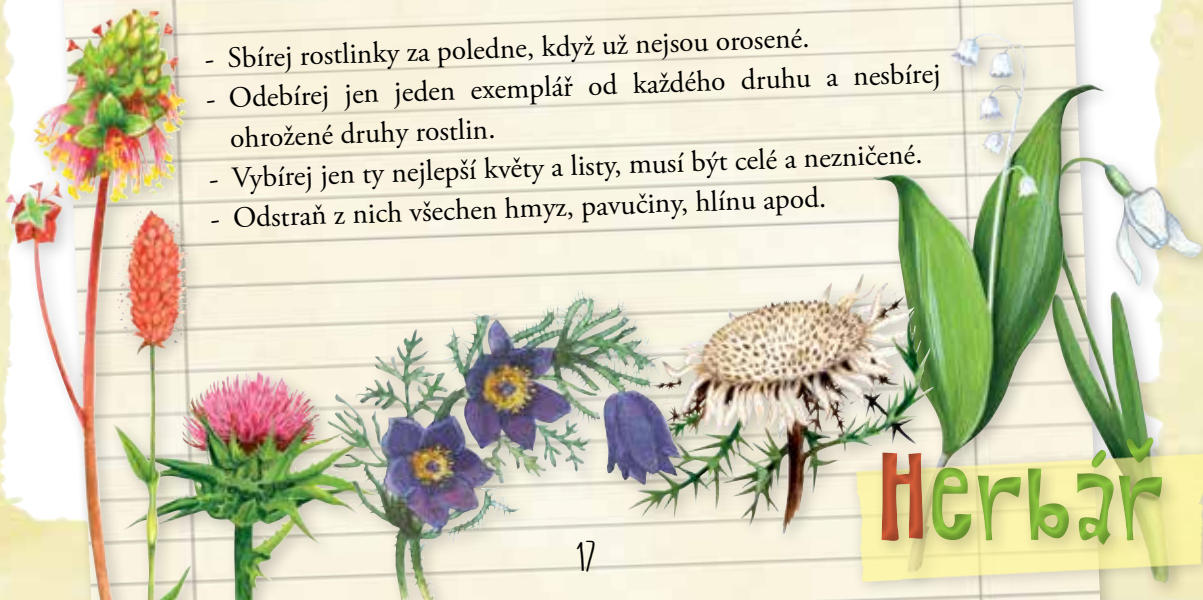
kosatec žlutý
Iris pseudacorus

světlice barvířská
Carthamus tinctorius

POZOR:

- Sbírej rostlinky za poledne, když už nejsou orosené.
- Odebírej jen jeden exemplář od každého druhu a nesebírej ohrožené druhy rostlin.
- Vybírej jen ty nejlepší květy a listy, musí být celé a nezničené.
- Odstraň z nich všechny hmyz, pavučiny, hlínu apod.

Herbář

HERBÁŘ

přeslička rolní
Equisetum arvense

dub letní
Quercus robur

kaštanovník setý
Castanea sativa

jetel luční
Trifolium pratense

slunečnice
roční
Helianthus annuus

Na těchto stránkách jsme pro tebe připravili ukázkou z herbáře, abys věděl, jaké informace jsou nezbytné k vyplnění herbářových jmenovek. Ale opravdový herbář je zážitek, do kterého se dá investovat více práce a nápadů!

Název rostliny: _____

Místo sběru: _____

Datum: _____

Název rostliny: _____

Místo sběru: _____

Datum: _____

Název rostliny: _____

Místo sběru: _____

Datum: _____

leknín bílý
Nymphaea alba

vlčí mák
Papaver rhoeas

jírovec maďal
Aesculus hippocastanum

úhorník
mnohodílný
Descurainia sophia

kozlík lékařský
Valeriana officinalis

jilm habrolistý
Ulmus campestris

trnovník akát
Robinia pseudoacacia

violka vonná
Viola eugeniae

máta peprná
Mentha

kontryhel
obecný
Alchemilla vulgaris

řepík lékařský
Agrimonia eupatoria

pomněnka hajní
Myosotis scorpioides

Název rostliny:

Místo sběru:

Datum:

Název rostliny:

Místo sběru:

Datum:

Název rostliny:

Místo sběru:

Datum:

Název rostliny:

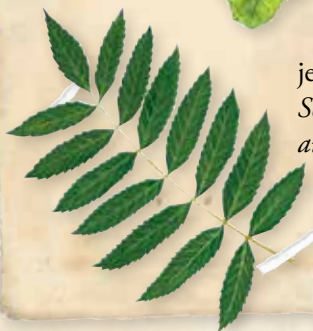
Místo sběru:

Datum:

sléz lesní
Malva silvestris

jeřáb ptačí
Sorbus aucuparia

krušina olšová
Rhamnus frangula

jasan ztepilý
Fraxinus excelsior

Umělá HNÍZDA

OTEVŘENÉ BUDKY

Otevřená budka se musí umístit tak, aby do ní za větru nepršelo.

BUDKY VE TVARU SKŘÍTKY NEBO KMÍNKU

Uzavřená hnízda se staví snadno. Informace o výrobě a vyvěšování ptačích budek můžeš najít snadno, např. na webových stránkách spolku na ochranu ptactva České společnosti ornitologické!

■ Budka ve tvaru domečku

Tato budka má otevírací stříšku a vletový otvor, který musí mít správný rozměr podle velikosti opeřence, který by se v ní měl zabydlet: průměr 32 až 34 mm pro větší druhy, 28 mm pro ty menší. Sýkorky se například nikdy nezahnízdí v sebelépe postavené budce, pokud se v ní necítí v bezpečí. Tudiž nikdy ve snaze ulehčit jim práci nedělej otvor v budce moc velký. Tím by se do ní mohly dostat straky nebo jiná krkavcovitá čeleď a zničit vajíčka nebo zabít samotná ptáčátka.

■ Budka ve tvaru kmínku

Tato budka má svůj název podle dutého kmínku, ze kterého je často zhotovená. Není osekaná do hranolu, ale má válcovitý tvar.

Jinak není příliš odlišná od domečku, protože se i v tomto případě jedná o uzavřené hnízdo se stříškou a vletovým otvorem.

■ Otevřené budky

Jedná se o hnízda, které mají sice stříšku, ale namísto vletového otvoru je část předního panelu uříznutá tak, aby hnízdo bylo lehce dostupné a stejně lehce ho mohl ptáček opustit.

Opeřenec není ve tmě, ale dvě fáze světlo/tma budou záviset na vnějších

faktorech, jakými jsou počasí a umístění hnízda ve vegetaci. Kosové, červenky obecné a dravci jako sova pálená nebo sýček dávají přednost hnízdům právě tohoto typu.

Doba instalace

Hnízdo musí být umístěno do určeného místa s velkým časovým předstihem, aby si na něj ptáčci mohli zvyknout. Je tudiž lepší ho umístit na podzim–v zimě, přestože druhy ptactva, které u nás vyhledávají hnízda v zahradách, nehnízdí dřívě než na jaře. Nezavěšuj ale hnízda příliš brzy, aby ses vyhnul tomu, že se stanou útočištěm hlodavců nebo hmyzu.

Pokud se ti stane, že uvidíš sýkorku ťukat zobáčkem do vletového otvoru, není to proto, že ho chce rozšířit, ale jedná se o způsob samečkových námluv, chce samičku pozvat na návštěvu hnízda.

Snížka sýkorek v umělém hnízdě.

Vysezená ptáčata rehekka zahradního.

Rehek zahradní, pokud se má před něčím na pozoru nebo je nervózní, zaujme pozici, která je pro tento druh charakteristická, tzn. „uklání se“. Jedná se o ptáčka, který nevydrží dlouho v klidu a v jedné pozici, jeho ocásek neustále kmitá.

SOVÍ HNÍZDO

Musí se jednat o hranol alespoň 75 cm dlouhý a 20 cm vysoký se dvěma vletovými otvory. Jeden otvor musí být umístěn na přední stěně, druhý na zadní. Podstavy hranolu musí být postaveny úhlopříčně. Hnízdo musí být umístěno ve výšce od 2 do 7 m nad zemí a musí být vystláno slámou a pilinami.

KRMÍTKA

Krmítka
z recyklovaných
přirodních materiálů

V prodeji jsou napáječky,
které ptáčkům umožňují
mít čerstvou vodu
neustále k dispozici.

Zakryté
krmítko

Ochranný
trychtýř umístěný
zhruba ve výšce
jeden a půl metru
nad zemí znemožní
útoky takovým
predátorům, jakými
jsou třeba kočky.

Sloup s ochranným
trychtýřem
pro krmítka

Krmítka mohou být zhotovena z rozličných materiálů. V případě, že se jedná o dřevo, měj na mysli, že musí vzdorovat nečasů, tudíž je lepší ho natřít barvami, a to netoxickými a bez zápachu.

■ Násypná krmítka ve tvaru trychtýře

Jedná se o zavěšená krmítka s násypkou nebo-li obráceným kuzelem, v němž je vyvrtán otvor, kterým vypadává krmivo na podnos nebo sítku. Ptáčci často zobají přímo z trychtýře.

■ Odkrytá krmítka nebo krmítka ve tvaru podnosu

Jedná se o nejjednodušší typ krmítka, vyrobit se dá lehce. Je to deska s okraji, které zamezují padání krmiva. Současně má na bocích otvory, které umožňují odtékání vody, a lehký sklon, který také napomáhá odstranění dešťové vody. Takovéto krmítko se zpravidla zavěšuje na balkóně nebo na stromě pomocí řetězů. Mají k němu přístup všichni ptáčci, i holubi, hrdličky a větší krkavcovití, kteří ale budou plašit menší druhy.

Nevýhodou je, že se takové krmítko musí velmi často plnit a také se velmi rychle znečistí jak obilními plevami, které ptáci nesezobou, tak ptáčím trusem.

■ Uzavřená krmítka

Uzavřená krmítka odrazují mohutnější ptáci druhy jako holuby, kavky, straky a hrdličky a jedná se o ta nejčastěji používaná. I proto, že nejlépe chrání krmivo proti nečasů. Pokud je krmítko umístěno na opěrném sloupku, musí být dostatečně vysoko, aby se předešlo útokům ze strany koček nebo jiných dravců. Občas stačí do poloviny sloupku, na kterém je krmítko umístěno, připevnit komolý kužel nebo plechový pás. Nejvýhodnější je volit sedlovou stříšku krmítka.

■ Síťková krmítka a krmítka ve tvaru síla

Jsou oblíbenými krmítky sýkorek a šplhavců. Skládají se z mřížek z umělé hmoty nebo z kovu s dostatečně velkými očky, uvnitř je nasypáno obilí. Fantazie dokáže přeměnit i úplně obyčejné papírové krabice od mléka nebo lahve z umělé hmoty v dokonalá krmítka, která budou ptáčky zásobovat pravidelně krmivem.